

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи

**ПЕДАГОГІЧНІ ЧИТАННЯ ІМЕНІ ПРОФЕСОРА
ПЕТРА ГУСАКА**

Збірник наукових праць
Матеріали круглого столу (2 жовтня 2024 р.)

Луцьк 2024

УДК 37(082)

П 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
факультету педагогічної освіти та соціальної роботи
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 2 від 25.вересня 2024 року)*

Редакційна колегія:

Чернета С. Ю. – доктор педагогічних наук, професор Волинського національного університету імені Лесі Українки (*головний редактор*);

Лякішева А. В. – доктор педагогічних наук, професор Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Корпач Н. І. – кандидат педагогічних наук, доцент Волинського національного університету імені Лесі Українки (*відповідальний секретар*).

Рецензенти:

Сидорук І. І. – доктор педагогічних наук, професор Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Мельник І. М. – кандидат педагогічних наук, доцент Волинського національного університету імені Лесі Українки;

П 24

Педагогічні читання імені професора Петра Гусака. [Текст] : зб. наук. пр. : матеріали круглого столу (02 жовтня 2024 р.) / за ред. С. Ю. Чернети та ін.. Луцьк, 2024. 80 с.

У збірнику вміщено наукові праці викладачів, аспірантів, магістрів та практиків, які друкуються в авторській редакції.

За зміст публікації та представлені результати дослідження відповідальність несуть автори.

УДК 37(082)

© Волинський національний університет
імені Лесі Українки, 2024

ЗМІСТ

Бартків Оксана	
Підготовка майбутніх викладачів до використання інноваційної технології smart в освітньому процесі закладів вищої освіти	5
Белкіна Ковальчук Олена	
Навчальний тренінг як форма організації навчання майбутніх фахівців у ЗВО	8
Бичук Ірина	
Тімблдінг як інноваційний метод роботи в команді	11
Бодак Олег	
Комунікативна толерантність майбутніх викладачів закладу вищої освіти.....	13
Вітюк Валентина	
Інноваційні технології професійного розвитку педагогічних працівників.....	16
Гапончук Олена	
Вища освіта в умовах війни: проблеми та перспективи	19
Гетун Володимир	
Інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі закладу вищої освіти	21
Головін Микола, Головіна Ніна, Гузачов Дмитро	
Формування структури знань і критичного мислення у сфері практичного програмування	24
Гусак Андрій, Гусак Анна	
Роль інтерактивних платформ і онлайн-курсів у підвищенні якості освіти у вищих навчальних закладах	26
Дурманенко Євгенія	
Про шляхи формування інноваційної особистості майбутнього вихователя	29
Завацький Павло	
Співпраця закладів вищої освіти з торгово-промисловою палатою України щодо підготовки кваліфікованих кадрів	32
Колосок Андрій	
Проблеми та перспективи вищої освіти в Україні	34
Корпач Надія	
Самостійна робота як чинник формування самоосвітньої компетентності майбутніх фахівців	37
Лякішева Анна	
Самоосвіта як складова формування фахівця нової вимоги в Україні	39
Мартинюк Тетяна, Шозда Дарина	
Інклюзивне навчання у закладах вищої освіти	41

Мартіросян Леся	
Історія соціальної роботи: теоретико-методологічний аспект	44
Остапйовський Ігор, Остапйовська Тетяна	
Взаємообумовленість методологічних підходів та методів навчання	46
Остапчук Микола	
Врахування елементів сугестопедагогіки при навчанні у вищій школі	48
Павлюк Олена	
Особливості освітнього компонента «Педагогіка з основами педагогічної майстерності» в контексті спеціальностей «014 Середня освіта «Фізична культура» та «017 Фізична культура і спорт»	50
Петрович Валерій	
Особливості навчання майбутніх працівників соціальної сфери супервізорству	53
Петрук Вікторія	
Імідж сучасного викладача: сутність та особливості формування.....	56
Рижанова Алла	
Штучний інтелект та соціальні якості людини: до магістерського курсу «актуальні проблеми соціальної роботи»	59
Смолюк Іван	
Модернізація підготовки педагогічних кадрів в умовах євроінтеграції ...	61
Сушик Наталія	
Сутність, структура, зміст інформаційно-комунікаційної компетентності викладачів закладів вищої освіти	64
Степаненко Вікторія	
Інклюзивні інновації у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників	67
Хлебик Світлана	
Теоретичні аспекти готовності педагога до інноваційної діяльності	69
Чернета Світлана	
Інтернаціоналізація вищої освіти як необхідна складова діяльності сучасного ЗВО	72
Швирка Вікторія	
Тренди сучасної вищої освіти: виклики та перспективи	74

Оксана Бартків – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ SMART В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Реформування системи освіти України зумовило необхідність модифікації змісту, форм та методів професійної підготовки майбутніх педагогів, пошук нових шляхів до формування в здобувачів вищої освіти системи загальних та ключових компетентностей.

Відповідно до положень Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. (2018), Законів України «Про освіту» (2017 р.), «Про вищу освіту» (2014), Професійних стандартів підготовки учителів базової школи та ін., перед закладами вищої освіти ставляться завдання підготовки фахівців, які уміють реалізовувати функції педагогічної діяльності на засадах інноваційності, креативності, технологічності; формування педагогів з підвищеною мотивацією до саморозвитку, самоосвіти та здатних до удосконалення *soft skills*.

Питання підготовки майбутніх педагогів до інноваційної діяльності є в полі зору науковців останніх років, як О. Дубасенюк, Т. Засєкіна, Г. Коберник, А. Коваль, Т. Майструк та ін. проте, глибшого аналізу потребують питання підготовки магістрів до використання інноваційних технологій.

Різноманітність та значна кількість сучасних інноваційних педагогічних технологій вимагає від учителів пильної уваги та відповідної підготовки до їх вибору та впровадження в освітній процес і суттєво змінює роль самого педагога, який набуває функцій новатора, наставника, консультанта і фасилітатора. Інноваційна діяльність передбачає сформованість у викладача вищого ступеня педагогічної творчості, внесення прогресивного у традиційну систему навчання й виховання [2, с. 34-35] та готовності до сприйняття, оцінки й реалізації педагогічних інновацій.

Нами інноваційні технології характеризуються як сукупність нових інтерактивних, активних методів та прийомів навчання, які цілеспрямовано використовуються в процесі професійної підготовки задля формування в студентів інтегральної та системи загальних та фахових компетентностей організації освітнього процесу [1, с.79]. На думку О. Дубасенюк, інноваційними будуть педагогічні інновації, що відповідають критеріям: новизни, оптимальності, можливості творчого застосування інновацій у масовому досвіді [2, с.12]; як системне утворення інновація характеризується інтегральними якостями: інноваційний процес, інноваційна діяльність, інноваційний потенціал, інноваційне середовище [2, с. 14]. У контексті підготовки майбутніх педагогів до впровадження інноваційних технологій нами враховувалися ці інтегральні якості.

У процесі викладання освітніх компонентів «Педагогіка вищої школи» та «Сучасні методики навчання у ЗВО» нами цілеспрямовано здійснювалася підготовка майбутніх викладачів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі вищої школи. Її зміст передбачав формування в студентів системи компетенцій про сутність понять «інновація», «педагогічні інновації», «інноваційна діяльність», «інноваційний потенціал», «інноваційні технології»; знань і умінь розрізняти види інноваційних технологій, їх структурні компоненти, алгоритм реалізації. Здобувачі педагогічних професій мали усвідомлювати значимість цих компетенцій у майбутній професійній діяльності і бути вмотивованими до оволодіння ними, визнавати їх як особистісну і професійну цінність, без якої успішна педагогічна діяльність неможлива [1, с. 77].

У процесі проведення занять нами враховувалося положення, що інноваційна позиція викладача характеризується творчою активністю, особистісною готовністю до перегляду і перебудови системи власної діяльності із урахуванням: 1) змін його статусу від фахівця-виконавця – до професіонала-дослідника; 2) розвинутої рефлексії в діяльності; 3) спрямованості на оптимальний результат, саморозвивальну організацію діяльності [2].

Тому в процесі вивчення ОК професійна підготовка студентів спрямовувалася на формування інноваційної позиції майбутнього викладача.

У контексті нашого дослідження зупинимося на аналізі інноваційної технології дистанційного навчання Smart, яка має бути активно впроваджена в освітньому процесі закладів вищої освіти.

Здійснюючи підготовку здобувачів вищої педагогічної освіти до реалізації однієї з дистанційних технологій – Smart-технології, акцентуємо їхню увагу на її концепції, основу якої становлять три основні ідеї:

1. Мобільний доступ. Необхідно забезпечити можливість отримання всіх видів цифрових послуг у будь-якому місці світу, при цьому дані сервіси повинні бути спрямовані на кожного користувача індивідуально.

2. Створення нових знань. Особистість не зможе розвиватися без постійного здобуття нових знань.

3. Створення Smart-оточення. Середовище Smart дозволяє стимулювати появу окремих технологічних розробок, які можуть вийти на рівень, коли інформаційно-технологічне середовище близьке до природного інтелекту і є однією з основних ідей, на яких базується ідея «розумної» економіки [3].

Поряд з цим констатуємо, що навчання за цією технологією дасть можливість самостійно розвивати індивідуальну освітню та в подальшому професійну траєкторію зростання того, хто навчається, а також відкриє шлях до міжнародного освітнього простору.

У процесі підготовки майбутніх викладачів, зосереджуємо погляди студентів на тому, що середовище Smart-освіти – це конвергенція ІКТ та інфраструктури Інтернету, тобто злиття онлайнового розподілу програмного забезпечення і контенту в форматі мультимедіа. У цьому контексті Smart-технології передбачають використання комп'ютерних систем і мікропроцесорів для виконання щоденних завдань і обміну інформацією [3]. Тобто ключовими

аспектами є створення гнучкого і відкритого середовища навчання з використанням гаджетів, відкритих освітніх ресурсів, систем управління [3].

У процесі підготовки здобувачів педагогічних професій до реалізації технології дистанційного навчання наголошуємо на необхідності володіння цифровою компетентністю, без якої дистанційне навчання організувати неможливо. Серед технологій дистанційного навчання Smart формуємо здатності використовувати у майбутній професійній діяльності кейс- технологію, яка базується на використанні наборів (кейсів) текстових, аудіовізуальних та мультимедійних навчально-методичних матеріалів для самостійного вивчення учнями при організації регулярних консультацій з викладачами та контролю знань дистанційним або традиційним способами; ТВ- технологію, спрямовану на використанні систем телебачення для доставки здобувачам освіти навчально-методичних матеріалів та організації регулярних консультацій та контролю знань дистанційним або традиційним способами; змішані технології (кейс + мережа) передбачають обґрунтоване та органічне поєднання елементів різних технологій в єдине ціле [1, с. 80].

Висновки. Підготовка майбутніх викладачів до використання дистанційної технології Smart буде ефективною за умови знання студентами сутності, алгоритму їх реалізації та функцій, які виконують інноваційні технології в освітньому процесі:

- удосконалення – зміна освітнього процесу та його елементів;
- модернізація – зміна певних елементів освітньої системи;
- евристичне рішення – використання невідомих раніше методів, прийомів, технологій навчання для вирішення актуальних педагогічних завдань;
- педагогічний винахід – новий засіб або нова комбінація технологій для досягнення освітніх цілей;
- педагогічне відкриття – постанова та розв’язання нової педагогічної задачі, що впливає на оновлення освітньої системи.

Джерела та література

1. Бартків О. С, Дурманенко Є. А, Дурманенко О. Л. Інноваційні технології професійної підготовки майбутніх вихователів до інтегрованого навчання. *Інноваційна педагогіка*, № 3, 2022. С. 76-82.

2. Дубасенюк О. А. Інноваційні освітні технології та методики в системі професійно- педагогічної підготовки. Професійна педагогічна освіта: інноваційні технології та методики: монографія / За ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. С. 14- 47.

3. Сучасні освітні технології для нової української школи. URL:[https://dnpb.gov.ua/wp-](https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2019/12/Lapada_Educational_Technology_2019.pdf)

[content/uploads/2019/12/Lapada Educational Technology 2019.pdf](https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2019/12/Lapada_Educational_Technology_2019.pdf)

